

CHƯƠNG 6: CHƯƠNG TRÌNH CON

6.1 Biến:

- **Biến toàn cục** : Là các biến được khai báo ở *vùng toàn cục*.

```
#include "stdafx.h"
```

Vùng toàn cục

Vùng định nghĩa chương trình con

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
...
```

```
return 0;
```

```
}
```

- Giá trị biến toàn cục dùng chung cho tất cả các chương con trong **vùng** *Vùng định nghĩa chương trình con*.

6.2 Chương trình con dạng *thủ tục* :

6.2.1 Khai báo và thực hiện chương trình con dạng 1:

Khai báo :

```
void P( )  
{ Khai báo biến cục bộ/ địa phương của P;  
  Lệnh ;  
}
```

- P là tên của thủ tục đặt theo qui tắc (có phân biệt chữ in và chữ thường):

Alphabet + Alphabet / ký số / gạch nối

VD :

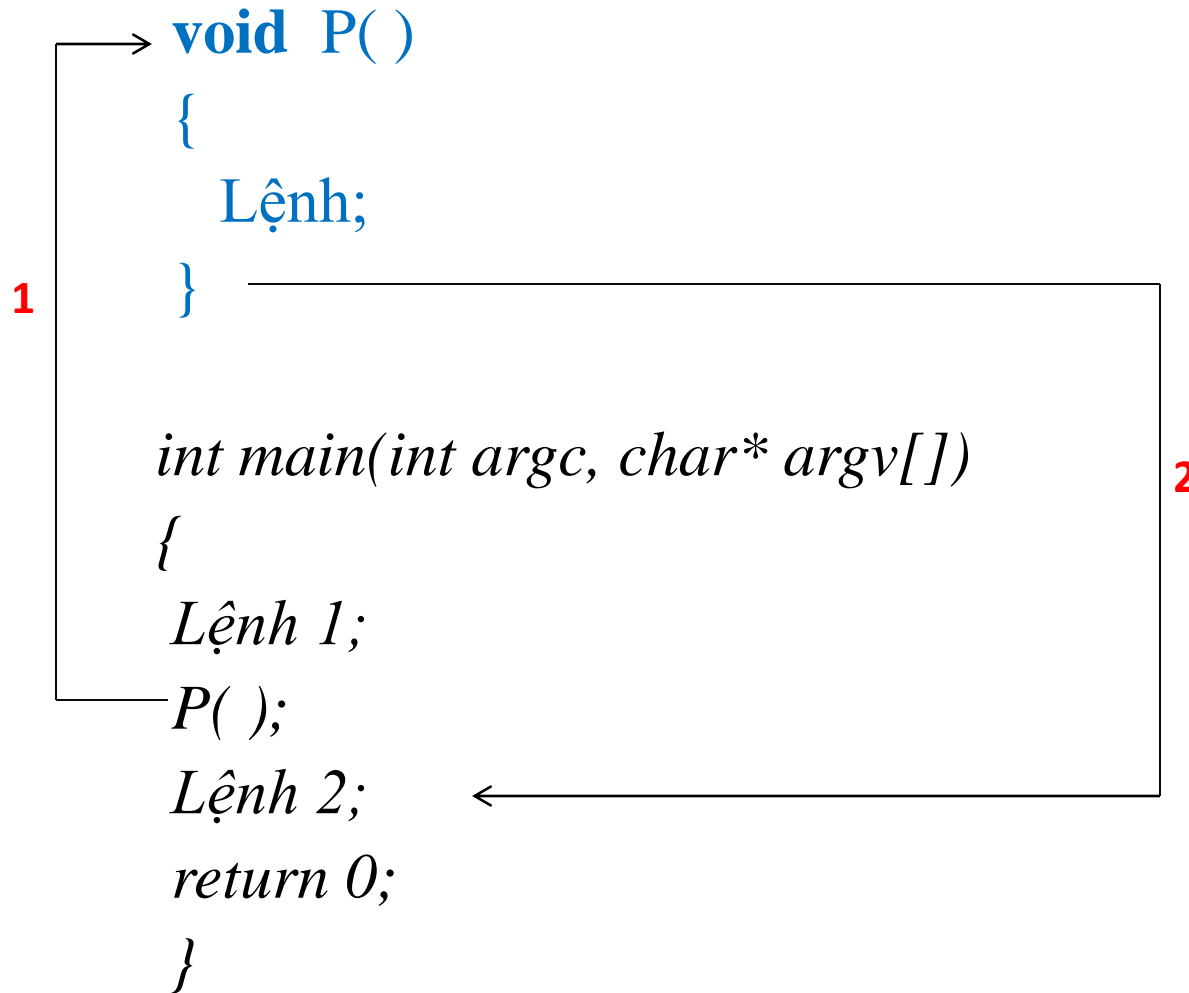
- Tên đúng : cong_hai_so, cong_2_so,
- Tên sai : 2_so, cong-2-so

- **Biến cục bộ / địa phương** : Là các biến khai báo ở trong chương trình con.
- **Giá trị biến cục bộ chỉ sử dụng trong chương trình con khai báo nó.**

Chú ý :

- Nếu chương con có ***biến cục bộ cùng tên với biến toàn cục*** thì chương trình con ưu tiên sử dụng biến cục bộ của nó.
- ***int main(int argc, char* argv[])*** cũng là chương trình con.

Thực hiện :

Ví dụ 1 :

```
int x; // Biến toàn cục
```

```
void P()
```

```
{
```

```
B3. x=x + 20;
```

```
}
```

```
int main(. . .)
```

```
{
```

```
B1. x=100;
```

```
B2. P();
```

```
B4. return 0;
```

```
}
```

Giải thích ví dụ 1 :

```
int x; // Biến toàn cục
```

```
void P()
```

```
{
```

```
B3. x=x + 20;
```

```
}
```

// Gán 100 + 20 cho x toàn cục

```
int main(. . .)
```

```
{
```

```
B1. x=100;
```

```
B2. P();
```

```
B4. printf(“%d”, x);
```

```
B5. return 0;
```

```
}
```

// Gán 100 cho x toàn cục

// Gọi thủ tục P

// Trên màn hình : 120

Ví dụ 2 :

```
int x ; // x toàn cục
```

```
void P ()
```

```
{  
B3. x=x + 20;           // Gán giá trị x + 20 cho x toàn cục  
}
```

```
int main(. . .)
```

```
{  
    int x ;           // biến cục bộ của main( )  
B1. x=100 ;          // Gán 100 cho x cục bộ của main()  
B2. P() ;           // Gọi P  
B4. printf(“%d”, x); // Trên màn hình : 100  
B5. return 0;  
}
```

6.2.2 Khai báo và thực hiện chương trình con dạng 2:

Khai báo :

```
void P(Tx x , Ty y )  
{  
    Lệnh ;  
}
```

- x, y là các thông số (tham số hay đối số) , được gọi là các *tham trị*.
- x, y là **biến địa phương/cục bộ** của P có kiểu T_x , T_y .

Thực hiện :

```
void P(Tx x , Ty y )
```

```
{
```

```
B3. Lệnh ;
```

```
}
```

```
int main(. . .)
```

```
{
```

```
B1. Lệnh 1 ;
```

```
B2. P (a, b) ;
```

```
B4. Lệnh 2 ;
```

```
}
```

B1. Thực hiện **Lệnh 1**

B2. *Gán a cho x của P, gán b cho y của P.* Gọi P thực hiện.

B3. Thực hiện **Lệnh**.

B4. Kết thúc P.

B5. Thực hiện **Lệnh 2**.

- a, b : Giá trị cụ thể, giá trị của biến , giá trị của biểu thức có kiểu T_x, T_y .

Ví dụ :

```
void P(int x, int y)
```

```
{
```

```
    int z;
```

```
    z=x+y;
```

```
    printf("z = %d\n",z);
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int a, b;
```

```
    a=5; b=7;
```

```
    P(a, b);
```

```
    printf("Ket thuc main.\n");
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Ví dụ :

```
void P(int x, int y)
```

```
{
    int z;
    z=x+y;
    printf("z = %d\n",z);
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
    int a;
    a=5;
    P(a, 7);
    printf("Ket thuc main.\n");
    return 0;
}
```

Ví dụ :

```
void P(int x, int y)
```

```
{
```

```
    int z;
```

```
    z=x+y;
```

```
    printf("z = %d\n",z);
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int a, b;
```

```
    a=5; b=7;
```

```
    P(a+3, b);
```

```
    printf("Ket thuc main.\n");
```

```
    return 0;
```

```
}
```

6.2.3 Khai báo và thực hiện chương trình con dạng 3:

Khai báo :

```
void P(Tx *x , ... )  
{  
    Lệnh;  
}
```

Có thể là tham trị hoặc
tham biến.

- x : Là thông số , được gọi là các *tham biến* .

Ví Dụ :

```
void P(int *x)
```

```
{
```

```
    *x=*x+10;
```

```
    printf("x = %d\n",*x);
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int a, b;
```

```
    a=5;
```

```
    P(&a);
```

```
    printf("a= %d\n",a);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Ví dụ : Định nghĩa chương trình con tính tổng 2 số thực.

```
void P(double x, double y , double *T )
```

```
{
```

```
    *T=x + y;
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    double a, b, KQ;
```

```
    a=5; b=7;
```

```
    P(a,b, &KQ);
```

```
    printf("KQ = %lf\n",KQ);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Bài tập : Hãy cho biết kết quả được viết ra màn hình ở (1) và (2):

```
void P(int *x , int y )  
{  
    y = y + x +1 ;  
    x = x + y ;  
    printf(“x = %d, y = %d“, x, y);  
}
```

```
int main()  
{  
    int a, b;  
    a = 2 ; b = 3;  
    P (a, b);  
    printf(“a = %d, b = %d“, a, b);  
}
```


6.2.4 Khai báo và thực hiện chương trình con dạng 4 :

Khai báo :

```
T P(Tham số)
{
    Lệnh 1;
    if (C) return Giá trị kiểu T;
    Lệnh 2;
}

int main(. . .)
{
    Lệnh 1;
    X = P(các giá trị); (1)
    Lệnh 2;
}
```

- **X=P(Các giá trị) ;** : P được thực hiện như các dạng trước,
- ***return Giá trị kiểu T* ;** : quay về main gán **Giá trị kiểu T** cho X ở (1), thực hiện Lệnh 2 ở main và kết thúc.

Chú ý : Thứ tự truyền tham số:

```
void P( x , y , z)
```

```
{
```

```
    . . .
```

```
}
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    . . .
```

```
    P(a, b, c);
```

```
    . . .
```

```
}
```

a   tương ứng với x

b   tương ứng với y

c   tương ứng với z

6.3 Chương trình con với tham số là mảng:

6.3.1 Mảng 1 chiều :

Khai báo :

```
void P(Tx *x , . . . )  
{  
    Lệnh;  
}
```

Tham số mảng(tham biến).

Ví dụ :

```
void P(int *x)
```

```
{
```

```
    x[0]=10; x[1]=11; x[2]=12;
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int M[3];
```

```
    P(M);
```

```
    printf("%d, %d, %d\n",M[0], M[1], M[2]);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Kết quả trên màn hình : 10, 11, 12

Ví dụ : Dùng P tính tổng mảng, không thể thay đổi giá trị các phần tử mảng (Khai báo ***const int *x***).

```
void P(const int *x, int *T)
{
    *T = x[0]+x[1]+x[2];
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
{
    int M[3]={ 10, 20, 30}, KQ;

    P(M, &KQ);
    printf("%d, %d, %d, Sum = %d\n",M[0], M[1], M[2], KQ);
    return 0;
}
```

Kết quả trên màn hình : 10, 20, 30, Sum = 60

Ví dụ :

```
void P(int x[]) //  $\Leftrightarrow$  int *x
```

```
{
```

```
    x[0]=10; x[1]=11; x[2]=12;
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int M[3];
```

```
    P(M);
```

```
    printf("%d, %d, %d\n",M[0], M[1], M[2]);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Ví dụ :

```
void P(int x[])
```

```
{
```

```
    x[0]=10; x[1]=11; x[2]=12;
```

```
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
```

```
{
```

```
    int *M; // Sử dụng mảng động
```

```
    M=(int*)malloc(3*sizeof(int));
```

```
    P(M);
```

```
    printf("%d, %d, %d\n",M[0], M[1], M[2]);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Ví dụ :

```
void P(int *x)
{
    x=(int*)malloc(3*sizeof(int));
    x[0]=10; x[1]=11; x[2]=12;

}

int main(int argc, char* argv[])
{
    int M[3]={ 100, 110,120} ;
    P(M);
    printf("%d, %d, %d\n",M[0], M[1], M[2]);
    return 0;
}
```

Kết quả trên màn hình : 100, 110, 120

Ví dụ : Dùng P cấp phát vùng nhớ và gán giá trị cho M.

```
void P(int **x)
{
    *x=(int*)malloc(3*sizeof(int));
    (*x)[0]=10; (*x)[1]=11; (*x)[2]=12;
}
```

```
int main(int argc, char* argv[])
{
    int *M;
    P(&M);
    printf("%d, %d, %d\n",M[0], M[1], M[2]);
    return 0;
}
```

Chú ý : (*x)[0]=10; $\neq$ *x[0]=10;

Chú ý :

- $(*x)[0]=10 \neq *x[0]=10$
- Trong VD $(*x)$ là M và $(*x)[0]$ là M[0],
- $*x[0]$ có nghĩa là x[0] là con trỏ, trong VD đang xét nó không tồn tại.

6.3.2 Mảng 2 chiều :

Khai báo :

```
void P(Tx x[ ][n] , ... )  
{  
    Lệnh;  
}
```

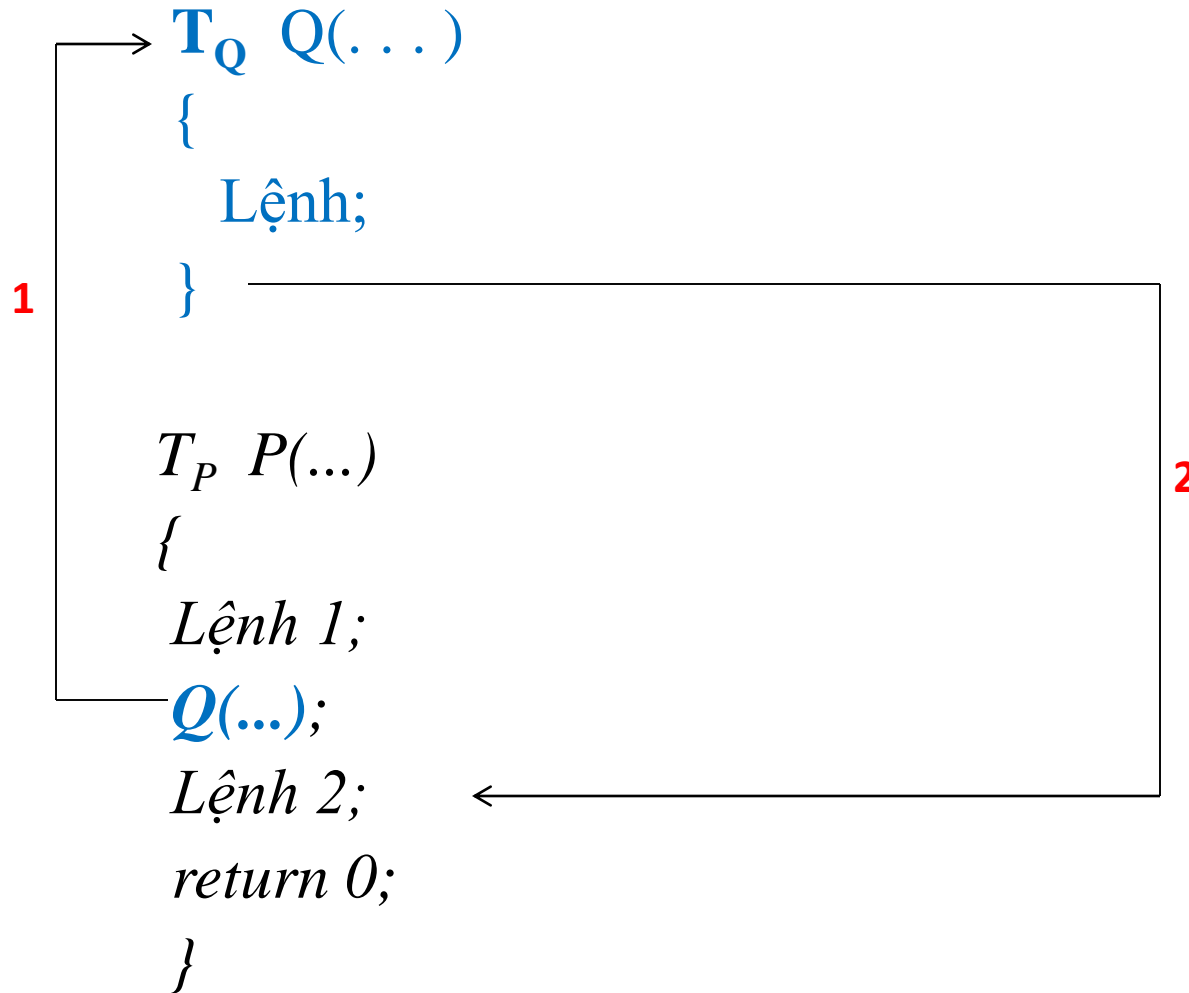
- n là hằng nguyên ≥ 1 .

Ví dụ :

```
void P(int x[ ][3])  
{  
    x[0][0]=10; x[0][1]=11; x[0][2]=12;  
    x[1][0]=20; x[1][1]=21; x[1][2]=22;  
}
```

```
int main(. . .)  
{  
    int M[2][3];  
    P(M);  
    printf(“%d, %d, %d \n”, M[0][0], M[0][1], M[0][2]);  
    printf(“%d, %d, %d \n”, M[1][0], M[1][1], M[1][2]);  
}
```

6.4 Chương trình con gọi chương trình con :

Ví dụ :

```
void max_2so(int a1, int b1, int *kq1)
{ *kq1 = a1; if (b1 > a1) *kq1 = b1; }
```

```
void max_3so(int a2, int b2, int c2, int *kq2)
{ int t;
  2. max_2so(a2, b2, &t);
  3. max_2so(t, c2, kq2); // max_2so(t, c2, &kq2) : SAI
}
```

```
void main()
{ int kq;
  1. max_3so(1, 2, 3, &kq);
}
```

6.4 Gọi đệ qui :

T_P $P(\dots)$

{

Lệnh 1;

$P(\dots)$;

Lệnh 2;

return 0;

}

Ví dụ : Tính tổng mảng a có n số nguyên. Thực hiện :

Bước 1. Tính tổng $T = a[0] + a[1] + \dots + a[n-2]$

Bước 2. $kq = T + a[n-1]$

Nhận xét : Nếu gọi *void tong_mang(int a[], int m, int *T)* là chương trình con tính tổng $a[0] + a[1] + \dots + a[m-1]$ chứa kết quả vào T thì Bước 1 sẽ là :

Bước 1. *tong_mang(a, n-1, &T)*

Ví dụ : Tính tổng mảng a có n số nguyên. Thực hiện :

Bước 1. Tính tổng $T = a[0] + a[1] + \dots + a[n-2]$

Bước 2. $kq = T + a[n-1]$

```
void tong_mang(int a[], int m, int *T)
{
    if (m > 0) {
        tong_mang(a, m-1, T);
        *T = *T + a[m-1];
    }
    else *T=0;
}

void main()
{ int kq, a[4] = { 1, 2, 3, 4};
  tong_mang(a, 4, &kq);
  printf(kq);
}
```

Ví dụ : Tính tổng mảng a có n số nguyên. Thực hiện :

```
int tong_mang(int a[], int m)
```

```
{  int T ;
```

```
    if (m > 0) {
```

```
        T = tong_mang(a, m-1);
```

```
        T + a[m-1];
```

```
        return T;
```

```
    }
```

```
    else return 0;
```

```
}
```

```
void main()
```

```
{  int kq, a[4] = { 1, 2, 3, 4};
```

```
    kq = tong_mang(a, 4);
```

```
    printf(kq);
```

```
}
```

} $\Leftrightarrow$ return *tong_mang(a, m-1)* + a[m-1];